Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0416U004589

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-11-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полтавець Василь Іванович

2. Poltavets Vasyl Ivanovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.04

Назва наукової спеціальності: Археологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-11-2016

Спеціальність за освітою: 7.030301

Місце роботи здобувача: Національний історико-культурний заповідник "Чигирин"

Код за ЄДРПОУ: 04812976

Місцезнаходження: 20900, м. Чигирин, вул. Грушевського, 26

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури і мистецтв України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.234.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, 12, м. Київ, Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210 м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда,12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.41.91

Тема дисертації:

1. Історія населення басейну р. Тясмин в ранньому залізному віці (X-IV ст. до н. е.). Природно-господарський аспект.

2. The history of the Tiasmyn River population in the early Iron Age (X - IV c. BC). Natural and economic aspect.

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.04 - археологія. Інститут археології НАН України. - Київ, 2016. Головні тематичні напрями дисертації визначено в результаті історіографічного аналізу проблеми природного середовища басейну р. Тясмин у ранньому залізному віці, у контексті вивчення господарської діяльності населення цього регіону. У результаті дослідження, здійсненого на оновленій джерельній базі, проаналізовано зв'язок ландшафтного середовища і відповідних господарсько-культурних типів за окремими історичними періодами, а також стан розвитку головних напрямів господарської діяльності. Серед них головну увагу приділено землеробству, тваринництву, видобутку та обробці металів. Зроблено висновки щодо зростання провідної ролі тваринництва, і особливо конярства, у структурі відтворювального господарства протягом пізнішого передскіфського і скіфського періодів. Рівень розвитку землеробства не підтверджує теорію постачання товарного хліба до античних міст Причорномор'я. Прогрес у литті й обробці заліза був пов'язаний переважно

з потребами військової сфери, а не землеробства. Спостерігається диспропорція у використанні металів, насамперед заліза, у виробничій і військовій сферах на користь останньої . На підставі створених каталогу і докладної карти пам'яток регіону, що значно корегує попередні уявлення, запропоновано структуру заселення території в історичному розвитку і виокремлено 22 господарські мікрорегіони. Багато уваги приділено реконструкції торгово-воєнних шляхів і стратегічних територій, які впливали на структуру заселення. Стан господарства і торгівлі, обумовлені природними чинниками, разом з унікальною геополітичною ситуацією, яка сприяла ранньому формуванню військово-ієрархічної структури суспільства, були причинами прискореного соціального розвитку Потясминня - провідного культурного осередка передскіфського і скіфського часів Придніпровського Лісостепу. Ключові слова: ранній залізний вік, Потясминня, чорноліська і скіфська культури, природне середовище, галузі господарства, шляхи сполучення.

2. The dissertation for PhD degree in History, speciality 07.00.04 - archaeology. Institute of archaeology of National Academy of Sciences of Ukraine. - Kyiv, 2016. The main themes of the thesis are determined as a result of historiographical analysis on the environmental problems of the Tiasmyn River basin in the early Iron Age, in the context of the study of the population economic activity of the region. As a result of the research, carried out on an updated source base, there are analyzed the relationship between landscape environment and related economic-cultural types of individual historical periods, as well as the condition of the main economic activity areas. Among them, the main attention is paid to agriculture, animal husbandry, metal working and mining. Conclusions regarding the increase of the leading role of animal husbandry, and in particular horse breeding, in the structure of the economy during before Scythian and Scythian periods are made. The character of osteological material and archaeological materials suggest that the predominant was non-stalled keeping of cattle. The level of agriculture development does not confirm the theory of marketable grain supply of the ancient Black Sea region cities. That can be evidenced by the composition of crops, tools for tillage, a small amount of grain pits on settlements. Progress in foundry and iron working was associated primarily with the military sector needs, rather than agriculture. There are strong evidences of weapon production at the sites of the Tiasmyn River, in particular, the manufacture of armor lamellate metal set: the findings of specialized metal-working tools, armored lamellates, advanced tanning production, a large number of warrior graves with armour, a fairly high social status of "blacksmiths". The disproportion in metals usage, particularly iron, in the industrial and military fields, which has always been noticeable, especially increased in the end of V - IV c. BC. Maintaining the military structure of the society has been a burdensome for the economy. After weakening of the local military elite in the second half of the V c. BC that was the organizer of the defense and the productive economy, namely agriculture sustained losses. Based on the created catalog and detailed map of the region's monuments, which significantly corrects previous conception, in the research there is proposed a settlement structure of the territory in historical development and are allocated 22 economic micro-regions, which are correlated with different types of landscapes. There were allocated several territorial groups, concentrated around major Tiasmyn River monuments. For the Chernoles period these are Subotovskoe settlement areas and Smela region, and for the Scythian - Motroninskoe and Pastyrskoe settlements. Each of these groups was formed on land arteries - branches of the so-called Olbian trade route. Since the trade was one of the economic activities, much attention is paid to the reconstruction of the trade and military routes and strategic areas that influenced the settlement structure; to some extent, they are indicators of the historical situation in the region. The level of the economy and trade development, due to the natural environment and the unique geopolitical situation, together with the unique geopolitical situation, were reasons, which accelerated social development of the Tiasmyn region that is considered as the leading cultural center of the later before Scythian and Scythian periods of the Dnieper forest-steppe. Keywords: Early Iron Age, Tiasmyn River region, Chornoliska and Scythian culture, natural environment, sectors of the economy, trade routes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бессонова Світлана Сергіївна

2. Bessonova Svitlana Serhiivna

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Отрощенко Віталій Васильович

2. Отрощенко Віталій Васильович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ольговський Сергій Якович
2. Ольговський Сергій Якович

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Толочко Петро Петрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Толочко Петро Петрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.